dijous, 08 de març de 2018

El Codi Penal, insuficient per protegir les víctimes de matrimonis forçats

Segons una recerca de la UdL que es presenta aquest divendres

Foto: Elda (CC BY-SA 2.0)

La resposta penal és insuficient per protegir les víctimes de matrimonis forçats que hi ha a l'Estat espanyol, ja que sovint les situa en la cruïlla d'haver de trencar amb la seua comunitat d'origen per poder obtenir tutela institucional i no preveu altres mecanismes jurídics alternatius. Així ho planteja el projecte de recerca *Formes contemporànies de violència de gènere: mecanismes jurídics de protecció a les víctimes*, liderat per la catedràtica de Dret Penal de la Universitat de Lleida (UdL) Carolina Villacampa. L'estudi, finançat pel Ministeri d'Economia i Competitivitat, es presenta aquest divendres a la UdL en el marc de la jornada Manifestacions contemporànies de la violència de gènere. Matrimonis forçats [http://www.sistemajusticiapenal.udl.cat/ca/pla-formatiu/seminari.html].

La recerca posa de relleu que, en la majoria de casos, per a realitzar aquests matrimonis forçats s'utilitzen "mecanismes de baixa intensitat, subtils, relacionats amb la pertinença de les víctimes a una determinada comunitat", explica Carolina Villacampa. La major part contreuen com a conseqüència de la pressió familiar (38,9%) i l'afecció a la tradició, segons els testimonis recollits. Només en un petit percentatge s'objectiva l'ús de violència o intimidació. L'article 172 bis [https://www.sepin.es/cronus4plus/documento/verDoc.asp?dist=41&referencia=SP%2FART%2F433240&cod=01-] del Codi Penal requereix, precisament, la concurrència de "violència o intimidació greu" per castigar aquest delicte, amb penes d'entre 6 mesos a 3 anys i 6 mesos de presó.

L'equip liderat per Villacampa s'ha posat en contacte amb més de 500 entitats d'assistència a víctimes, de les que han respost 150. Els testimonis aportats indiquen que el col·lectiu amb major risc són les noies més joves. Un 33% dels casos analitzats són, de fet, menors d'edat. En aquest sentit, el darrer informe d'UNICEF [https://www.unicef.es/noticia/matrimonio-infantil-12-millones-de-ninas-se-casan-cada-ano] indica que 12 milions de nenes són obligades a casar-se cada any arreu del món.

L'estudi de la UdL posa de manifest que la major part de les víctimes són musulmanes, tot i que un petit percentatge són catòliques. La majoria procedeixen del Magreb, seguides per les originàries de l'Àfrica subsahariana; malgrat que un 20% tenen la nacionalitat espanyola. La catedràtica de Dret Penal té previst ampliar aquesta línia de recerca amb un nou estudi qualitatiu. De moment, els resultats preliminars d'aquesta investigació quantitativa es presentaran divendres 9 de març, a les 18.00h, a la Sala de Juntes de la Facultat de Dret, Economia i Turisme, al campus de Cappont. Serà la cloenda d'un seminari especialitzat sobre matrimonis forçats.

La inauguració de la jornada anirà a càrrec d'una de les màximes expertes europees en aquests processos, la professora de Criminologia de la Universitat de Roehampton (Londres), Aisha Gill [https://pure.roehampton.ac.uk/portal/en/persons/professor-aisha-k-gill%28be142160-125d-4e0c-bc0d-869088d8b

]. Especialista en la resposta de la justícia penal a la violència patida per les dones negres, de minories ètniques i refugiades al Regne Unit, el Kurdistan iraquià i l'Índia; les seues recerques se centren en la violència domèstica, el matrimoni forçat i infantil, la mutilació genital, i la violència per causa d'honor. A banda de la seua intensa activitat acadèmica, Gill habitualment assessora en aquestes qüestions el Ministeri de Justícia Britànic, Scotland Yard i el Crown Prosecution Service.

En aquest seminari de la UdL també prendran part especialistes de les universitats de Sevilla, León, Jaume I de Castelló i Rovira i Virgili de Tarragona. Així mateix, està prevista l'assistència del Fiscal Adscrit al Fiscal de Sala Coordinador d'Estrangeria, Luis Lafon. El programa inclou una taula redona amb associacions d'assistència com ara Valentes i Acompanyades [http://www.solidaries.org/directori-d-entitats/valentes-i-acompanyades-131/].

MÉS INFORMACIÓ:

Programa de la Jornada Manifestacions contemporànies de la violència de gènere. Matrimonis forçats [http://www.fde.udl.cat/ca/.galleries/Agenda/2017-18/Diptic-jornada-matrimonis-forcats-2018.pdf]